

Vanhemmuuden tuki: mitä ja miten?

**Vanhemmuuden
tuen foorumi
17.3.2025**

Terveys ja
hyvinvoinnin laitos
19.3.2025

Aluksi:

Miksi vanhemmuutta tulisi tukea?

- Kaspar Hauser!
- Kasvu ja kehitys vain ja ainoastaan inhimillisessä vuorovaikutuksessa
- Vuorovaikutuksen laatuun ja vanhemmuustaitoihin kannattaa panostaa

- **LOS 18. artikla:**
 - **Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä.**
 - **Yhteiskunnan velvollisuus on tukea vanhempia kasvatustehtävässään.**

Vanhemmuuden tuelle on tarvetta

- **FinLapset kyselytutkimus 2024:**

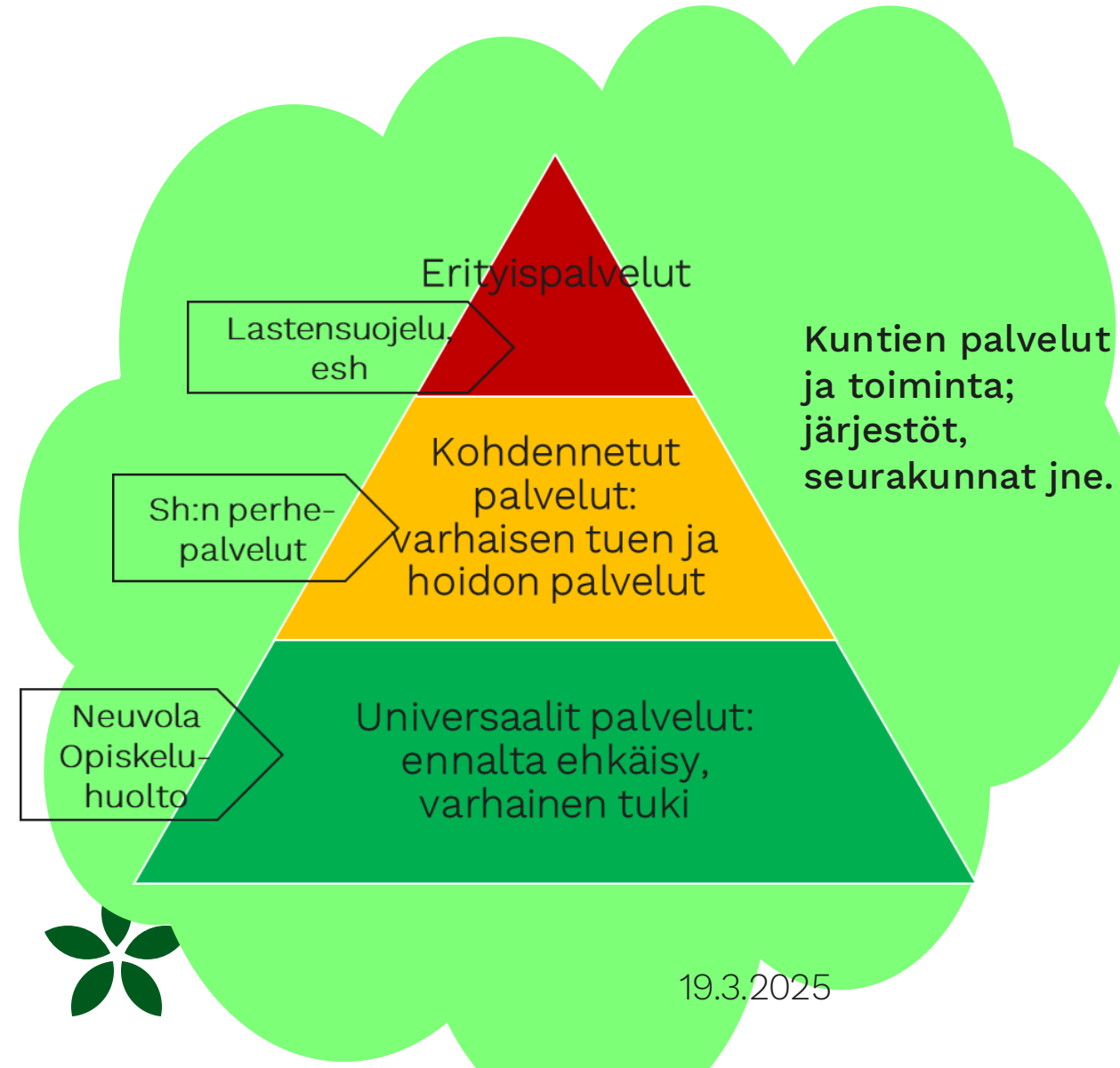
- Uupumuksen oireet yleisiä kaikilla lapsiperheillä, mutta erityisen yleisiä niillä, joilla muutakin kuormitusta mm.
 - Taloudellista niukkuutta kokevilla
 - Yksinäisyyttä kokevilla
 - Mielenterveyden ongelmia kokevilla
 - Heikommaksi terveytensä kokevilla
 - Perheen ainoilla aikuisilla
- Vanhemmilla on yleisesti ammattimaisen tuen ja perhepalvelujen tarpeita, mutta tarve jätetään usein kertomatta ja osin siitä syystä tuki/palvelu ei ole riittävää
- Muita useammin tuen ja palvelun tarpeita ja tyydyttymätöntä palvelutarvetta on haavoittuviin ryhmiin kuuluvilla perheillä
- Vanhemmat eivät tunne perhepalveluja nimeltä, mikä saattaa osaltaan vaikuttaa palvelujen saamiseen
- Tilanne ei ole parantunut seurantavuosien aikana (2018, 2020) [FinLapset-tulokset](#)

Suomalaiset vanhemmat kuuluvat uupuneimpien vanhempien joukkoon maailmassa.

Parental Burnout Around the Globe: a 42-Country Study

Vanhemmuuden tuen ekosysteemi

- Vanhemmuuden kollektiivinen luonne > tuki vanhemmuudelle virtaa monista puroista
- Vanhemmuuden tukeminen toteutuu laajasti eri toimijoiden työnä, myös muiden kuin sote-ammattilaisten!
- Vanhemmuuden tuki sisällöllisesti monimuotoista-, monitasoista ja monimenetelmällistä
- **Miltä osin vanhemmuuden tukea halutaan vahvistaa/kehittää? Toimintakäytännöt? Toimintakulttuuri? Prosessit? Työmenetelmät?**

Vanhemmuuden tuen muodot ja tasot

- **Universaali tuki**

- Tavoitteena on tukea yleisesti lapsen ja vanhemman hyvinvointia sekä havaita riittävän ajoissa mahdollisen lisätuen tarve (esim. neuvolapalvelut, varhaiskasvatus)

- **Kohdennettu tuki**

- Tarkoitettu vanhemmille, joilla on tuen tarpeita johtuen
 - vanhemmasta itsestään
 - lapseen liittyen
 - vaikeaan elämäntilanteeseen liittyen
- Sisällöllisesti esim. konkreettista tukea arjesta selviytymiseen tai vaikkapa interventioin toteutettua vanhemmuustaitojen vahvistamista tai myönteisten vuorovaikutussuhteiden edistämistä

- **Intensiivinen tuki**

 Esimerkiksi perheille, joissa päihdeongelma, vakavia mielenterveyshäiriöitä tai perheväkivaltaa

19.3.2025

Vanhemmuuden laadulla on kauaskantoisia vaikutuksia lapsen kehitykseen

Näyttöön perustuvat työ- ja hoitomenetelmät [THL:n verkkosivu](#)

- Terveydenhuoltolain (1326/2010, 8 §) mukaan terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Sosiaalihuoltolain 15 §:ssä edellytetään, että sosiaalityön vaikuttavuutta seurataan.
- **Näyttöön perustuva toiminta (Evidence-Based Practice, EB)** tarkoittaa parhaan saatavilla olevan tieteellisen tiedon harkittua käyttöä sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden asiakasta koskevissa päätöksissä.
- **Näyttöön perustuvat työ- ja hoitomenetelmät** on tietyssä väestössä osoitettu toimivan paremmin tietyn häiriön tai ongelman hoidossa tai ennaltaehkäisyssä kuin kontrolliryhmän saama hoito

- **Palko**
 - Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto (Palko) seuraa, määrittelee ja arvioi terveydenhuollon palveluvalikoimaa [Palveluvalikoima](#)
- **Käypä hoito –suositukset**
 - Suomalaisen lääkäriseura Duodecimin ja erikoislääkäriyhdistysten laatimia riippumattomia, tutkimusnäyttöön perustuvia kansallisia hoitosuosituksia. [Käypä hoito](#)
- **Kasvun tuki**
 - arvioi psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuutta ja edistää näyttöön perustuvien menetelmien implementointia [Kasvun tuki - tietolähde](#)

Toimenpideluokitus ja -koodit työ- ja hoitomenetelmien käytön seurannassa

- Toimenpideluokitusta käytetään yksilöimään terveydenhuollon ammattihenkilöiden tekemät toimenpiteet.
- Luokitusta käytetään osana potilaskertomuksen keskeisiä terveystietoja sekä paikallisissa potilastietojärjestelmissä että valtakunnallisissa Kanta-palveluissa ja lisäksi hoitoilmoitusten tiedonkeruussa, hallinnollisissa prosesseissa ja tilastotoimessa sekä kliinisessä tutkimus- ja kehittämistyössä.
- Näyttöön perustuvien työ- ja hoitomenetelmien laaja käyttöönotto on synnyttänyt tarpeen pystyä seuraamaan niiden käyttöä myös sosiaalihuollossa mm.
 - Tietojohtamisen tueksi
 - Ammattilaisten työn näkyväksi tekemiseksi
 - Kehittämistyön tueksi
- Sosiaalihuollon psykososiaalisen tuen interventioiden luokituksessa on kyse täysin uudesta luokituksesta, mutta valmistelutyössä on hyödynnetty terveydenhuollon psykososiaalisten menetelmien luokitusta
- Tarkoituksena on saada toimenpidekoodit valmiiksi ja integroiduksi asiakastietojärjestelmiin vuoden 2025 aikana. Systemaattista tietotuotantoa Kanta-siirtymän 9/2026 jälkeen

Implementaatio- osaamisen vahvistaminen

- Menetelmän tai toimintamallin juurtumista voidaan edistää tarjoamalla tutkimukseen perustuvaa tukea käyttöönoton eri vaiheisiin
- Itlan [Implementointiopas](#) (tilattavissa kustannuksitta [Webropol-tilauslinkin](#) kautta)
- Itlan [implementointi koulutukset](#) osaamisen vahvistamiseksi
- [NoMAD-kysely](#) uuden menetelmän/toimintamallin implementointiprosessin arviointiin

**Implementoinnilla
varmistetaan
menetelmän tai
valitun toimintamallin
toteutuminen siten,
että kohderyhmä
hyötyy siitä**

Lasten ja nuorten terapiatakuu

- Terapiatakuun myötä lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten tulee päästä lyhytpsykoterapiaan tai määrämuotoisen ja aikarajoitteen psykososiaalisen hoidon/tuen piiriin viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun tarve on todettu.
- Toimeenpano sekä terveyden- että sosiaalihuollossa soveltuvien menetelmin.
- Apu on maksutonta. Menetelmien valinta YTA-tasolla, toteutuksen kohdennus hv-alueittain
- Lait tulevat voimaan 1.5.2025.

19.3.2025

**Lasten ja nuorten
terapiatakuun
lainsäädännön
soveltaminen**

Koulutustilaisuus

28.3.2025 klo 9-11.30.

Lisätietoa ja
osallistumislinkki [STM:n
sivuilla](#)

Kiitos!

Hanne Kalmari, kehittämisspäälikkö

THL